

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра радіомовлення і телебачення

Затверджено
на засіданні кафедри радіомовлення і телебачення
факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2024р.)

Завідувачка кафедри
доц. Парасковія ДВОРЯНИН

Силабус з навчальної дисципліни
«Українська мова і політика»
що викладається в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЖУРНАЛІСТИКА»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика

Львів - 2024

Назва дисципліни	«Українська мова і політика»
-------------------------	-------------------------------------

Адреса викладання дисципліни	Вул. Генерала Чупринки, 49, м. Львів, 79044.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра радіомовлення і телебачення.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	06 Журналістика, 061 Журналістика
Викладачі дисципліни	Лизанчук Василь Васильович, доктор філологічних наук, професор кафедри радіомовлення і телебачення. Калинів Андрій Любомирович, асистент кафедри радіомовлення і телебачення Табінський Ярослав Ігорович, асистент кафедри радіомовлення і телебачення
Контактна інформація викладачів	(032) 239-47-64; (032) 239-40-30 vasyl.lyzanchuk@lnu.edu.ua andriy.kalyniv@lnu.edu.ua yaroslav.tabinskiy@lnu.edu.ua https://journ.lnu.edu.ua/employee/lyzanchuk-v-v https://journ.lnu.edu.ua/employee/kalyniv-a-l https://journ.lnu.edu.ua/employee/tabinskiy-y-i
Консультації з питань вивчення дисципліни відбуваються	Щосереди о 15 год: Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 310, а також за попередньою домовленістю
Сторінка дисципліни	http://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/UkrMovaipolityka
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Українська мова і політика» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 «Журналістика» для освітньої програми «Журналістика», яку викладають у VIII семестрі в обсязі 3 кредитів (за ЄКТС).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоби надати студентам знання про мову, як найчистіше і єдине живильне джерело національної духовності, формування державницького переконання, громадянського патріотизму, утвердження національної ідентичності. Тому у дисципліні представлено як огляд концепцій про мову, у якій нація закодує свою сутність, історію, всебічний багатовіковий досвід, здобутки культури, світоглядні ідеї, самобутність неповторність та інструментів, які потрібні для правдивого висвітлення історичних і сучасних політико-ідеологічних проблем розвитку і функціонування української мови в Україні.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Українська мова і політика» є ознайомлення студентів з мовознавчою проблематикою, пов'язаною із суттю, роллю та функціонуванням мови у суспільстві, розкриттям своєрідності мови, як синтезу усього національно-державницького та особливостями боротьби проти асиміляції українців, московського расизму, який у нинішніх умовах переріс у геноцидну, терористичну повномасштабну війну Російської Федерації проти України. Тому мовне питання виходить за безпосередньо лінгвістичні межі й набуває гострого політичного, соціального, ідеологічного характеру. Адже мова формує націю, нація формує державу, держава береже мову, бо мова – це генетичний код нації, константа державної самодостатності, самобутності, самоцінності, неповторності. На цих науково об'єктивних засадах студенти зміцнюють розуміння функцій мови, серед яких дві найголовніші: всередині країни мова інтегрує, об'єднує, консолідує етнос, народ у єдиний національно-духовний організм; роль зовнішньої функції полягає у виокремленні держави з-поміж інших країн, в утвердженні нації і держави серед багатомовної європейської і світової спільноти.

**Література для вивчення
дисципліни**

Базова

1. Лизанчук В. Кайдани ще кують: факти, документи, коментарі про російщення в Україні (Допов.вид.: Лизанчук В. Навічно кайдани кували. – Львів, 1995. – 416 с.). – Львів, 2004. – 992 с.
2. Погрібний А. Розмови про наболіле, або Якби ми вчилися так як треба... [Режим доступу]. – <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=4796>.
3. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради. – К., 1999. – 240 с.
4. Дзюба І.М. Інтернаціоналізм чи русифікація – К. : Видавничий дім "KM Academia", 1998, – 276 с.
5. Дзюба І. Сучасна мовна ситуація в Україні// Урядовий кур'єр. – 2000. – 20 квіт.
6. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич: Видавнича фірма "Відродження", 1994. – 218 с.
7. Лизанчук В. В. Геноцид, етноцид, лінгвоцид української нації: хроніка. – Львів, 2008. – 258 с.
8. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. – К., 2004. – 163с.
9. Огієнко І. І. Наука про рідномовні обов'язки. – Львів: ВАТ "Бібльос", 2001. – 60 с.
10. Радевич-Винницький Я. Україна: від мови до нації. – Дрогобич: Видавнича фірма "Відродження", 1997. – 360с.
11. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900–1941). Стан і статус. – Сучасність, 1987. – 296 с.

Додаткова

1. Лизанчук В.В., Рожик М.Є. Історія російщення українців: монографія. – Львів ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 412 с.
2. Селезньов В. Мовні війни: Міф про «зіпсованість української мови». – Харків: Віват, 2016. – 256 с.
3. Масенко Л. Мова і політика. – К.: Соняшник, 1999. – 100 с.
4. Залізняк Г. Масенко Л. Мовна ситуація Києва: день сьогоднішній та прийдешній. – К.: Вид.дім « KM Академія», 2001. – 95 с.
5. Мельничук С. Моя боротьба за мову, або Документальне висвітлення методів «історичного складання» російськомовного населення України. – К., 2010. – 288 с.
6. Сербенська О. Голос і звуки рідної мови. – Львів: Априорі, 2020. – 280с.
7. Білоус О., Лизанчук В. Божистий феномен української мови // Дзвін. – 2021. - №12. – С.143-149.
8. Фаріон І. Неоколоніальна мовна модель команди ЗЕ // Слово Просвіти. – 2020. – 25 черв. – 1 лип.; 9 лип. – 15 лип.
9. Фаріон І. Як Язык подав до суду на МОВУ: рускоязычний проти Фаріон // Слово Просвіти. – 2020. – 30 лип. – 5 серп.
10. Огієнко І. (митрополит Іларіон). Рідна мова/ Упоряд авт. передмови та коментарів М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2010. – 436 с.
11. Потебня О. Мова. Національність. Денаціоналізація: Статті і фрагменти

	<p>(упоряд. і вступ. ст. Юрія Шевельова). – Нью-Йорк, 1992. – 157 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Шевчук Ю. Мовна шизофренія: російськомовними українцями легко маніпулюють // Українське Слово. – 2015. – 24-30 черв. 13. Ющук І. Україна – вже не колонія! До всіх кому болить питання мови // Слово Просвіти. – 2020. – 1 черв. -10 черв. 14. Поліщук А. Акція на підтримку мови: три світи. – День. – 2020. – 17-18 лип. 15. Добровольський В. Шануймо рідну мову, творімо в собі українця! // Українська літературна газета. – 2020. – 19 черв. 16. Лук'янчук Г. Українська мова – це питання безпеки. Де є українська мова – там є Україна // Слово Просвіти. – 2020. – 23-29 лип. 17. Лизанчук В. Животворне українське слово журналіста // Голос України. – 2021. – 24 липня. 18. Білоус О., Лизанчук В. Українська мова в інформаційно-гуманітарному просторі України // Соціально-гуманітарний вісник. – 2021. – Вип.38. – С.87-91. 19. Лизанчук В. Мова – основа безпеки нації і держави // Лизанчук В. Інформаційна безпека України: теорія і практика. Підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – С.181-286. 20. Масенко Л. Європейська хартія як інструмент розколу країни // День. – 2012. – 6 верес.
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денна форма навчання: 44 год. аудиторних занять. З них 22 год. лекційних, 22 год. практичних і 46 год. самостійної роботи. Заочна форма навчання: 14 год. аудиторних занять. З них 14 год. лекційних і 76 год. самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде</p> <p style="text-align: center;">Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Що таке мова. - Функції мови - Територія етносу і його мова. - Нація етнічна – нація політична. - Космополітизм (інтернаціоналізм) і проблема мови. - Мова і держава. Державність мови. - Рідна мова і національна ідентичність. - Двомовність – двокультурність – двонаціональність. - Національна ідея і національна мова. - Геноцид, етноцид, лінгвоцид української мови. - Національна ментальність, національний характер, національна свідомість і національна мова. - Засоби масової комунікації. - Українська мова - основа безпеки української нації. <p style="text-align: center;">Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обґрунтувати, що українська мова для українців – це дім буття, категорія духовна, світоглядна, націєтворча, що це – матеріалізована свідомість, яка є основою формування і утвердження морально-психологічного

	<p>явища – україноцентризму.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Осмислити, що «національна безпека української нації» – це визнана законом державна мова. Вона має функціонувати на всій території України та у всіх сферах життєдіяльності, захищена нормативно-правовими актами, матеріально-технічними та фінансовими ресурсами, які забезпечують інформаційний мовно-культурний суверенітет, мовну стабільність та мовну стійкість нації. - Своєчасно виявляти, запобігати і сприяти нейтралізації реальних та потенційних загроз національним мовно-культурним інтересам. - Проаналізувати і захистити від україноненавистників Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної (ухвалений Верховною Радою України 25 квітня 2019 р.); - Письмово проаналізувати теле- і радіопередачі на предмет дотримання журналістами 10-ї статті Конституції України та Закону "Про телебачення і радіомовлення" щодо функціонування української мови в електронних ЗМІ. - Підготувати статтю, радіо- або телевізійну бесіду на тему лінгвоциду (мововбивства) української мови в Російській імперії та Радянському Союзі. - Написати обґрунтовані пропозиції щодо розширення і поглиблення функціонування української мови в електронних засобах масової інформації.
Ключові слова	Мова, українська мова, культура, духовність, національна ідентичність, генетичний код нації, асиміляція, російщення.
Формат курсу	Очний / Заочний
Теми	Подано у формі «СХЕМИ КУРСУ»
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.
Пререквізити	Вивчення цього курсу пов'язано з опануванням студентами журналістикознавчих дисциплін.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, аналіз, синтез, дискусія, пошуковий, моделювання, наочний, спостереження, рольова гра, метод «Світового кафе».
Необхідне обладнання	Телекамера, радіореporter, мікрофон, комп'ютер, інтернет, мультимедійний проектор, смартфон.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.</p> <p>Передбачено поточний і модульний контроль.</p> <p>I. За опанування I-го змістового модуля «Духовно-національна комунікабельність української мови» студент може набрати – максимально 50 балів. З них під час поточного контролю – максимально 22 бали.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Опрацювання рекомендованої літератури – максимально 4 бали; – Огляд (на вибір) газетно-журнальних публікацій, телевізійних або радіопередач, матеріалів соцмереж, які стосуються функціонування української мови – максимально 10 балів; – Виступ під час дискусії на практичному занятті (4 заняття) – максимально 8 балів (по 2 бали на одному занятті); <p>Під час першого модульного контролю студент може набрати – максимально 28 балів. Він готує творчу письмову роботу, в якій аналізує 3 проблеми із поданих нижче контрольних запитань. Письмова робота може бути оцінена – максимально 28 балами, якщо у ній:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Всебічно розкрита тема; - Логічно, обґрунтовано викладено текст; - Вмотивовано використано актуальний емпіричний матеріал;

	<ul style="list-style-type: none"> - Наукове володіння термінами (визначеннями); - Відсутні орфографічні, пунктуаційні, стилістичні та фактологічні помилки. <p>II. За опанування II-го змістового модуля «Українська мова на історичних шляхах» студент може набрати – максимально 50 балів. З них під час поточного контролю – максимально 22 бали.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання рекомендованої літератури – максимально 4 бали; - Огляд (на вибір) газетно-журнальних публікацій, телевізійних або радіопередач, матеріалів соцмереж, які стосуються особливостей розвитку української мови – максимально 10 балів; - Виступ під час дискусії на практичному занятті (4 заняття) – максимально 8 балів (по 2 бали на одному занятті); <p>Під час другого модульного контролю студент може набрати – максимально 28 балів. Він готує творчу письмову роботу, в якій аналізує 3 проблеми із поданих нижче контрольних запитань. Письмова робота може бути оцінена – максимально 28 балами, якщо у ній:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Всебічно розкрита тема; - Логічно, обґрунтовано викладено текст; - Вмотивовано використано актуальний емпіричний матеріал; - Наукове володіння термінами (визначеннями); - Відсутні орфографічні, пунктуаційні, стилістичні та фактологічні помилки. <p>Очікується, що письмові творчі роботи будуть оригінальними журналістськими дослідженнями, які ґрунтуються на засадах доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Важливою складовою навчання є відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідують усі лекції, беруть активну участь у дискусії на практичних заняттях. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття і відпрацювати пропущене. За будь-яких обставин студенти зобов'язані дотримуватися визначених термінів для виконання усіх завдань, передбачених поточним і модульним контролем. Якщо студенти самостійно не можуть знайти рекомендовану літературу, то викладач її видає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Викладач заохочує студентів до опрацювання джерел та літератури, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Методика виставлення балів за знання.</p> <p>Сумуються бали набрані під час поточного і модульного контролів. Обов'язково враховуються присутність студента на лекціях та активність на практичних заняттях, а також недопустимість пропусків та запізнення на заняття. На оцінювання знань впливає несвоєчасне виконання поставлених завдань, списування, плагіат та ін.</p> <p>Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності.</p>
<p>Питання до контрольної роботи</p>	<p>Питання для письмової роботи під час 1-го модульного контролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схарактеризувати визначення мови: мова – дім нашого буття, мова – категорія духовна , мова – категорія світоглядна, мова – категорія націєтворча. 2. Як ви розумієте такі функції мови: комунікативна, експресивна, ідентифікаційна, гносеологічна, мислетворча, естетична, культуросна, номінативна, демонстративна? 3. Чому мовне питання в Україні є не лише безпосередньо лінгвістичною проблемою, а стає питанням політичним, соціальним і культурним? 4. Назвіть форми зовнішньої агресії в Україні. 5. Розтлумачте вислів "Українська мова – основа безпеки української нації".

	<p>6. Що означає твердження Івана Огієнка "Хто цурається рідної мови, той у саме серце ранить свій народ"?</p> <p>7. Суть етимологічного виразу «рідна мова».</p> <p>8. Іван Франко про рідну мову.</p> <p>9. До яких часів сягає українська мовна традиція?</p> <p>10. Історична самостійність української мови.</p> <p>11. Поясніть, чому українці та росіяни два різних народи?</p> <p>12. З якою метою російські історики привласнюють історію українського народу?</p> <p>13. Схарактеризуйте мотиви російщення, колонізації, мадяризації та румунізації українців.</p> <p>14. Осмисліть характерну рису культури і політичних взаємин України з Московією, які починаються з кінця XVIст. Тоді була культурна перевага України над Москвою, з одного боку, недовір'я та ворожнеча москвинів до українців – з іншого.</p> <p>15. Порівняйте суспільно-політичний стан в Українській Гетьманській державі та Московському царстві під час укладання мілітарного українсько-московського договору 1654 р.</p> <p>Питання для письмової роботи під час 2-го модульного контролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які методи і форми застосовувала Москва, щоби зросійщувати українців? 2. Що обумовило формування в українців свідомості «малоросійства, бездержавності, меншовартості»? 3. Зіставте методи і форми геноциду, етноциду і лінгвоциду в царській Росії та Радянському Союзі. 4. Схарактеризуйте міграцію росіян на територію України за період з 1920-х по 1990 роки. 5. Назвіть причини, що із кожних чотирьох дітей українців в 1991 в російськомовних дошкільних закладах виховувалося майже троє дітей. 6. Джерела мовної стійкості українського народу. 7. Чинники, які впливають на розвиток української мови та її функціонування. 8. Назвіть та схарактеризуйте форми інформаційно-лінгвістичної агресії в Україні. 9. Що означає для України вислів «кордони російського світу проходять по коридорах вживання російської мови»? 10. Що роблять зовнішні та внутрішні недруги для формування в українців особливої форми російської свідомості? 11. Порівняйте розвиток російської мови і культури в Україні з розвитком української мови і культури в Росії. 12. Поясніть, чому Росія не мислить себе без України? 13. Яка мета російської лінгвістичної агресії в Україні? 14. Як можна виправити zdeформovanу мовну ситуацію в Україні? 15. Чому мова – основа безпеки української нації?
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання дисципліни буде надано після завершення курсу.

СХЕМА КУРСУ «УКРАЇНЬКА МОВА І ПОЛІТИКА»

Змістовий модуль 1. Духовно-національна комунікабельність української мови

Ти жде нь	Теми	Форма заняття	Література	Самостійна робота	Терм ін вико нанн
-----------------	------	------------------	------------	----------------------	----------------------------

					я С/Р
1/2-й тиж.,	<p>Тема 1. Мова – генетичний код нації</p> <p>1. Мова – соціально-психологічне явище.</p> <p>2. Мова – втілення своєрідності народу.</p> <p>3. Мова – найчистіше і єдине живильне джерело розвитку нації.</p> <p>4. Головні компоненти мови.</p> <p>5. Українська мова – основа безпеки української нації.</p>	Лекц/ Практ. 4 год., 4 год.	<p>1. Загнітко. А. Слово у душі – душа у слові. Розповіді за сторінками авторської програми. «Мова рідна, слово рідне...». – Донецьк: 1997. – 434 с.</p> <p>2. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 1994. – 218 с.</p> <p>3. Лизанчук В. В. Творімо разом Україну! Монографія. – Львів: ПАІС, 2009. – 452 с.</p> <p>4. Огієнко І. І. Наука про рідномовні обов'язки. – Львів: ВАТ "Бібльос", 2001. – 60 с.</p> <p>7.</p> <p>5. Федик О. Мова як духовний адекват світу (дійсності). – Львів, 2000. – 300 с.</p> <p>6. Мовчан П. Мова – явище космічне// Літературна Україна. – 1989. – 30 листопада.</p>	4 год. Студенти опрацьовують рекомендовану літературу. 3 газет, теле- і радіопрограм, соцмереж добирають матеріали, в яких акцентується на тому, що українська мова – то найголовніший наріжний камінь існування українців як окремої нації.	2 тижні Перевірка результатів в С/Р
3-й тиждень,	<p>Тема 2. Мова – основоположний засіб формування української національної ідентичності.</p> <p>1. Розвиток і становлення української літературної мови.</p> <p>2. Мова – основа існування національної спільноти.</p> <p>3. Мова – найцінніше і найважливіше знаряддя духовної культури.</p> <p>4. Мова – головний фактор національної ідентичності.</p>	Лекц/ Практ. 2 год., 2 год.	<p>1. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. – К., 2004. – 163 с.</p> <p>2. Горбачук В. Т. Барви української мови. – К., 1997. – 272 с.</p> <p>3. Радевич-Винницький Я. Україна: від мови до нації. – Дрогобич, 1997. – 360 с.</p> <p>4. Білоус О. Українська національна ідентичність у контексті російської інформаційно-психологічної агресії // Тоталітаризм як система знищення національної пам'яті: збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції 11-12 червня 2020 року/ наук. редактор Тетяна Єщенко. – Львів: Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, 2020.</p> <p>5. Козловець М. Національна ідентичність українців: пост-тоталітарний дискурс // Тоталітаризм як система знищення національної пам'яті: збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції 11-12 червня 2020 року/ наук. редактор Тетяна Єщенко. – Львів: Друкарня Львівського національного</p>	4 год. Опрацювати рекомендовану літературу. Ознайомлення з газетно-журнальними публікаціями, теле- і радіопередачами, матеріалами соцмереж на предмет висвітлення особливостей формування української національної ідентичності.	Один тиждень Перевірка результатів в С/Р

			медичного університету імені Данила Галицького, 2020. – С.234-238. 6.Лизанчук В.Українська мова – життя державного основа // Тоталітаризм як система знищення національної пам'яті: збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції 11-12 червня 2020 року/ наук.редактор Тетяна Єщенко. – Львів: Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, 2020. – С.126-130.		
4-й тиждень,	Тема 3. Духовно-національний феномен мови. 1.Мова – дім національного буття. 2.Мова – духовна зумовленість нації. 3.Мова – світоглядна категорія. 4.Націєтворча сутність мови.	Лекц./ Практ. 2 год., 2 год.	1.Лизанчук В. Кайдани ще кують: факти, документи, коментарі про російщення в Україні (Допов.вид.: Лизанчук В. Навічно кайдани кували. – Львів, 1995. – 416 с.). – Львів, 2004. – С.3-42. 2.Олійників О. Велич і багатство української мови. – Проза – Одеса: «Друкарський дім», 2005. – 102 с. 3.Фаріон І. Мова як духовно-національний феномен // Мовні конфлікти і гармонізація суспільства: Матеріали наукової конференції 28-29 травня 2001 р. – К., 2002. 4.Федик О. Мова як духовний адекват світу (дійсності). – Львів, 2000. – 300 с. 5.Шудря К. Мова у бутті українського народу // Розбудова держави. – 1995. - №7-8.	4 год. Студенти опрацьовують рекомендовану літературу, читають газети, журнали, слухають радіо, дивляться телепередачі на предмет оцінювання духовно-національного феномену української мови у засобах масової інформації.	Один тиждень Перевірка результатів в С/Р
5/6-й Тиж.	Тема 4. Функції української мови Суть функцій української мови: - комунікативна; - експресивна; - ідентифікаційна; - гносеологічна; - мислетворча; - естетична; - культуриносна; - номінативна; - демонстративна; - логічно-містична.	Лекц./ Практ. 4 год., 4 год.	1.Грушевський М. Про українську мову і українську школу. – К., 1989. 2.Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич, 1994. – 218 с. 3.Масенко Л. Т. Мова і політика. – К.: Соняшник, 1999. – 200с. 4.Осташ І. Сучасна мовна політика в Україні // Куди ідеш, Україно?- Одеса, 1992. 5.Сербенська О., Волощак М. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей. – К., 2001. – 204 с. 6.Іванишин В.С. Незборима Україна. – Львів, ФОП Корпан Борис Іванович, 2022. – 252 с.	4 год. Опанувавши теоретичним матеріалом про змістове наповнення функцій мови, студенти письмово аналізують газетно-журнальні публікації, телевізійні- і радіопередачі, матеріали соцмереж на предмет повноцінного функціонування української мови.	Один тиждень Перевірка результатів в С/Р

Змістовий модуль 2. Українська мова на історичних шляхах

Ти	Теми	Форма	Література	Самостійна	Термі
----	------	-------	------------	------------	-------

Жд ень		заняття		робота	н викон ання С/Р
7-й Тиж д.	<p>Тема 5. Агресивний наступ на українство</p> <p>1.Переслідування української мови урядами Росії, Польщі, Румунії, Угорщини.</p> <p>2.Російські циркуляри, укази, ухвали про заборону української мови .</p> <p>3.Коренізація та українізація в Україні.</p> <p>4.Російщення українців в СРСР.</p>	Лекц./ Практ. 2 год., 2 год.	<p>1.Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? – К. : Видавничий дім "КМ Academia", 1998, – 276 с.</p> <p>2.Іванишин В., Радевич–Винницький Я. Мова і нація. – Дрогобич, 1994. – 218 с.</p> <p>3.Лизанчук В. В. Безпекова складова відновлення Єдиної Помісної Української Церкви // Лизанчук В. Інформаційна безпека України: теорія і практика. Підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – С. 417–528.</p> <p>4.Лизанчук В. Навічно кайдани кували: факти, документи, коментарі про русифікацію в Україні. – Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1995 .– С.404-407.</p> <p>5.Лизанчук В. Одвічний ворог Української Церкви // Зоря вечорова. – 2018.– №1 (38). – С. 17–31.</p> <p>6.Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. – К., 2004. –163 с.</p> <p>7.Соловей Д. Голгота України – Ч.І: Московсько-більшовицький окупаційний терор в УРСР між Першою та Другою світовою війною. – Репринтне вид. – Дрогобич, 1993. – 288 с.</p>	4 год. Підготувати письмовий огляд циркулярів, постанов, розпоряджень та інших документів про заборону української мови в царській Росії та Радянському Союзі з метою зросійщення українців.	1 тиж. Перевірка результатів С/Р
8-й тиж день	<p>Тема 6. Специфіка антиукраїнської лінгвістичної агресії за комуністичного режиму.</p> <p>1.Контроль за структурою української мови.</p> <p>2.Лінгвоцид через освіту</p> <p>3.Лінгвоцид через «зближення» і уподібнення української і російської мов.</p> <p>4.Лінгвоцид через демографічну політику і «свободу вибору» мови.</p>	Лекц./ Практ. 2 год., 2 год.	<p>1.Боргардт О. О. Дві культури. – Донецьк: Вид-во Донецького фізико-технічного інституту імені О. О. Галкіна НАН України, 1999. – 370 с.</p> <p>2.Радевич–Винницький Я. Україна: від мови до нації. – Дрогобич, 1997. – 360 с.</p> <p>3.Горовий В. Чи заговорять слов'яною мовою в Харкові? // Молодь України. – 1993. - 30 берез.</p> <p>4.Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? – К.: Сучасність, 1968. – 263 с.</p> <p>5.Єфіменко Г. Національно-культурна політика ВКП(б) щодо Радянської України (1932-1938). – Київ, 2001. – 304с.</p> <p>6.Лизанчук В. В. Геноцид, етноцид, лінгвоцид української нації:</p>	4 год. Опрацювання рекомендованої літератури, зіставлення проблем розвитку, функціонування української мови за царської Росії та комуністичного СРСР. Проаналізувати публікації у пресі, телевізійні й радіопередачі стосовно використання української	1 тиж. Перевірка результатів С/Р

			<p>хроніка. – Львів, 2008. – 258 с.</p> <p>14. Масенко Л. Офіційна = державна // Літературна Україна. – 1994. – 28 лип.</p> <p>7. Кубайчук В. Хронологія мовних подій в Україні: зовнішня історія української мови. – К.: «К. І. С.», 2004. – 176с.</p> <p>8. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду: Док. і матеріали/ Упоряд.: Л. Масенко та ін. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 399 с.</p>	<p>мови і внести свої пропозиції щодо створення в Україні життєвого середовища для функціонування української мови в усіх сферах суспільного і державного організму.</p>	
9-й тижень	<p>Тема 7. Українська мова – життя державного основа.</p> <p>1. Конституція України, Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».</p> <p>2. Чинники впливу на розвиток і функціонування української мови в Україні.</p> <p>3. Сутність понять «державна мова» та «офіційна мова».</p> <p>4. Особливості російщення у відновлено незалежній Україні.</p>	<p>Лекц./</p> <p>Практ.</p> <p>2 год.,</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Гринів О. Україна і Росія: партнерство чи протистояння? (Етнополітичний аналіз). – Львів: Інститут народознавства НАН України, 1996. – 384 с.</p> <p>2. Лизанчук В. В. Так! Я-Українець! Вибрані публікації. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – С. 11-174.</p> <p>3. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. – К., 2004. – 163 с.</p> <p>4. Мельничук С. Моя боротьба за мову, або Документальне висвітлення методів «історичного складання» російськомовного населення України. – К., 2010. – 288 с.</p> <p>5. Моллі МакКью (Molly McKew). Колос дезінформації // Українська літературна газета. – 2020. – 28 серп.</p> <p>6. Рог В. Українофобія. П'ята колона та її ляльководи (Збірник статей). – К.: Українська видавнича спілка ім. Ю. Липи, 2008. – 96с.</p> <p>7. Шевченко А. Малоросійство на державному рівні// Народна газета. – 2002. – №17.</p> <p>8. Шульман Л. Чи заслуговує російська мова в Україні на статус другої державної?// Освіта. – 2001. – 31 жовт. – 7 листоп.</p>	<p>4 год.</p> <p>Підготувати огляд газетних публікацій, теле-радіопередач, матеріалів у соцмережах в контексті виконання Закону Україну «Про забезпечення функціонування української мови як державної» в державних і суспільних інституціях і, зокрема, у засобах масової комунікації.</p>	<p>1 тиж.</p> <p>Перевірка результатів С/Р</p>
10/11 тижень	<p>Тема 8. Інформаційно-психологічні принципи утвердження української України.</p> <p>1. Принципи національної</p>	<p>Лекц./</p> <p>Практ.</p> <p>4 год.,</p> <p>4 год.</p>	<p>1. Бочковський О.-І. Наука про націю та її життя / Ольгерд Іпполіт Бочковський. – Нью-Йорк, 1958. – 79 с.</p> <p>2. Вовканич С. Якби ми вчилися соборності, то нині б мали національну</p>	<p>4 год.</p> <p>Опрацювати рекомендовану літературу. На основі</p>	<p>1 тиж.</p> <p>Перевірка результатів</p>

	<p>доктрини Ентоні Д.Сміта. 2.Генетична теорія походження нації-націоналізму. 3.Особливості утвердження української національної держави в умовах повномасштабної війни Російської Федерації проти України. 4.Правда – головна зброя проти російської імперіалістичної політики і маніпулятивної пропаганди.</p>	<p>державу // Слово Просвіти. – 2016. – 4-10 серп. 3.Галушко К. Український націоналізм: ликбез для русских, или Кто і зачем придумал Украину. Видання друге, доповнене: Київ: Темпора, 2012 – 636 с. 4.Лизанчук В. В. Без української мови, культури, духовності не може бути української України// Національна ідея: державна мова: 28 праць/Упоряд. І. В. Барановський. Львів: Українська академія друкарства, 2005. – С. 23–39. 5.Лизанчук В. Російське дурисвітство в телерадіоефірі України // Дзвін. – 2018. – №7. – 144–146. 6.Лизанчук В. Постправа в контексті війни Російської Федерації проти України // Українська періодика: історія і сучасність: доп. та повідомл. Дванадцятій Всеукраїнської наук.-теорет. конф., Львів, 30 листопада – 1 грудня 2018 р. / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, НДІ пресознавства; гол. ред. М. М. Романюк, Львів, 2018. – С. 282-289. 7.Мовна політика та мовна ситуація в Україні: Аналіз і рекомендації / За ред. Юліане Бестерс–Дільгер. – 2-ге вид. – Вид. дім "Києво–Могилянська академія", 2008. – 363 с. 8.Монастирський В. Обов'язок еліти перед нацією // Дзвін, 2016. – №5. – С.129-135. 9.Сміт Л. Ентоні. Культурні основи нації. Ієрархія, заповіт і республіка. Наукове видання / Ентоні Д.Сміт. – Київ: Темпора, 2009. – 312 с.</p>	<p>теоретичних засад та емпіричного матеріалу ЗМК підготувати есе про основоположні засади розвитку і утвердження української національної держави в умовах повномасштабної військової агресії та інформаційно-психологічної війни Російської Федерації проти України.</p>	<p>тів С/Р</p>
	<p>Кожний студент готує науково-публіцистичну статтю за книжкою Івана Огієнка «Наука про рідномовні обов'язки», аналізуючи сучасний емпіричний матеріал про функціонування української мови.</p>		<p>ІНДЗ (14 год.)</p>	

Уклав силабус
Василь ЛИЗАНЧУК

